

Årsrapporterne for Folkekirkens Katastrofeberedskab 2019

Slagelse 29. februar 2020

Hermed fremsendes i overensstemmelse med cirkulæret om Folkekirkens katastrofeberedskab (FKK) årsrapporterne fra de enkelte regioner til landets biskopper og Kirkeministeriet.

Yderligere er vedhæftet regnskab for 2019 og budget for 2021.

FKK har fortsat et ledelsesforum (Fælles Forum) bestående af den Ledende Beredskabspræst fra hver af de fem regioner. I 2019 bestod Fælles Forum af LB af Ulla Thorbjørn Hansen, ledende beredskabspræst i Region Sjælland, formand for Fælles Forum og FKK's repræsentant i det nationale Forum for psykosocial indsats; Henriette Torup Ringgaard, ledende beredskabspræst i Region Hovedstaden og FKK's repræsentant i NOST; Henrik Busk Larsen, ledende beredskabspræst Region Nord og sekretær for Fælles Forum; Svend Erik Linde Søgaard, ledende beredskabspræst i Region Midt, ansvarlig for hjemmeside, IT og kontakt til PRIS; Charlotte Thea Gade, ledende beredskabspræst i Region Syd og ansvarlig for udlandsberedskabspræsterne.

Tilkald/alarmering

Året begyndte som bekendt med togulykken på Storebælt, hvor beredskabspræster blev tilkaldt som en naturlig del af de indsatte kriseteams. Denne hændelse har givet anledning til en del evaluering og samtale i FKK ikke mindst om betydningen af klare regler for kontakt til pressen.

Det har ført til, at vi bl.a. har tilføjet et afsnit om pressehåndtering i 2. udgave af beredskabshåndbogen, som udkom i 2019. Der er også tilføjet et afsnit om selvmord på baggrund af Region Sjællands medvirken i en referencetruppe for selvmordsforskning. Det er desuden i den seneste udgave af håndbogen blevet pointeret at eventuel direkte alarmering fra Politiet (eller andre) til Folkekirkens Katastrofeberedskab altid bør meddeles AMK.

Året 2019 har kort fortalt været et travlt år for FKK flere steder i landet.

Der er gentagne gange blevet ringet til FKK især i Region Syd, Region Midt og Region Nord, hvilket vil fremgå af de enkelte rapporter. Politiet og AMK har i flere tilfælde brugt FKK's alarmnummer til at få fat i en præst, der med kort frist kunne træde til efter eller i forbindelse med en voldsom hændelse. Det er hver gang lykkedes for den ledende beredskabspræst at få fat i en lokal sognepræst, der kunne klare opgaven. Sognepræsten er undervejs og efterfølgende blevet tilbudt støtte og supervision.

FKK er således blevet en god og enkelt indgang til Folkekirken.

Og vi kan konkludere, at politi og beredskab anser FKK for at have en vigtig rolle at spille i forhold til mindre katastrofer/voldsomme hændelser også i det daglige. Spørgsmålet er nu, hvordan denne praksis kan formuleres i et regelsæt og en overordnet politik i Folkekirken, således at der kan blive basis for en fælles tilgang til arbejdet i hele landet?

Det handler dybest set om de 3 overordnede principper for beredskabsarbejdet (sektoransvarsprincippet, lighedsprincippet og nærhedsprincippet)¹; for hvis vi ikke er klar, når der sker mindre ulykker – hvem vil så regne med os, når de store ulykker sker? Emnet bør nu diskuteres blandt biskopperne.

I alle regioner på nær Hovedstaden indgår FKK i dag som en naturlig samarbejdspartner i det psykosociale beredskab. Der er dog et ønske om at få opbygget et lignende samarbejde også fra samarbejdspartnere i Region Sjælland. Der har været afholdt et møde i januar i år med Akutberedskabet i Region Hovedstaden, og der var enighed om, at Kriseberedskabet fra Psykiatrien og katastrofeberedskabet fra Folkekirken også i dén region kan tænkes at supplere hinanden godt under en beredskabshændelse. Spørgsmålet er nu, hvordan dette samarbejde bedst organiseret i Region Hovedstaden, som er et mere folkerigt område og dermed et område med statistisk set flere voldsomme hændelse? Det er et emne, som er blevet diskuteret gentagne gange i Fælles Forum.

Der er i Fælles Forum enighed om, at den lokale provst bør være behjælpelig med at finde en lokal sognepræst, der er egnet til at tage opgaven og løse den. Dette bør ske for at forbygge ”udbrændthed” og overanstrengelse i FKK’s regi og blandt sognepræsterne lokalt. Men hva’ hvis den lokale provst af en eller anden grund ikke kan kontaktes, når der er brug for det? Erfaringerne fra Fyn og Jylland viser, at når man ringer efter en præst via FKK, så skal det som regel gå hurtigt, så regner man med, at vi er klar til at hjælpe til. Aftaler om muligheden for tilkald skal således være på plads i ”fredstid” (jf. lighedsprincippet).

Sikrede/prioriterede telefoner.

Det har desværre endnu ikke været mulig at få sat de nødvendige ressourcer ind på at leve op til cirkulæret hvad angår dette punkt. Det kræver bl.a. at alle beredskabspræsterne skal have tilsendt et ekstra SIM kort, som vil blive prioriteret efterfølgende af TDC. Og da ikke alle beredskabspræster har fået en vagttelefon endnu, giver det fortsat ikke mening at gennemføre dette.

Masterprojekter.

I 2019 blev der igen udbudt nye masterprojekter fra KU. Der henvises til de enkelte rapporter.

-
- ¹ **1. Sektoransvarsprincippet**
 - *indebærer, at den myndighed eller organisation, der har ansvaret for et område under normale forhold, også har ansvaret for både det forebyggende og afhjælpende beredskab ved ekstraordinære hændelser på dette område.*
 - **2. Lighedsprincippet**
 - *indebærer, at der skal være størst mulig lighed mellem en given organisation under normale forhold og i tilfælde af ekstraordinære hændelser, således at omfanget af organisatoriske tilpasninger ikke bliver større, end situationen tilsiger.*
 - **3. Nærhedsprincippet**
 - *indebærer, at beredskabsopgaverne bør løses så tæt på borgerne som muligt og dermed på det lavest egnede, relevante organisatoriske niveau.*

Samarbejde med gymnasiepræsterne

Hvad gør gymnasiepræster, hvis der kommer skoleskyderi? Der har været tale om et samarbejde, hvor FKK har tilbudt undervisning og samtale med gymnasiepræsterne.

Samarbejde med Politiet og tilbud om supervision

I 2019 har der været et fortsat fint samarbejde med Politiet rundt om i landet. D.1-3. maj var der arrangeret et kursus i FUV regi i samarbejde med Politiet og FKK. Der deltog en repræsentant fra Politiet under hele kurset og på den sidste dag kom en psykolog fra Politiet og underviste om voldsomme hændelser. Sammen med to politibetjente fra Fredericia blev der lavet underretningsøvelser/øvelser i dødsbud, og det et lærerigt og vellykket kursus, der kalder på en gentagelse i 2021. Resultatet af dette samarbejde har nu bl.a. ført til, at Rigspolitiet har godkendt, at beredskabspræster kan gøre brug af tilbud om supervision af politiets psykologer, såfremt vi bliver tilkaldt af Politiet eller rykker ud sammen med politiet ved voldsomme hændelser.

Nyt undervisningsmateriale om selvmordsforebyggelse

FKK har været repræsenteret i en referencegruppe for selvmordsforskning for ælde. Det har ført til udgivelse af noget undervisningsmateriale, som kan findes på: www.regionsjælland.dk/efterladte og vil blive præsenteret på en konference i Slagelse d.12. marts 2020.

Fokuspunkter for 2020 og 2021

- Kontakt og orientering af landets provster og biskopper med henblik på at være opmærksomme på nødvendigheden af aflastning af de præster (beredskabspræster og sognepræster), der bliver tilkaldt i forbindelse med en voldsom hændelse.
- Fortsat fokus på tilbud om supervision for både beredskabspræster, sygehuspræster og sognepræster, der har været tilkaldt i forbindelse med en voldsom hændelse.
- Vi vil gerne have en afklaring vedr. prioriterede/sikrede telefoner til beredskabspræster.
- Kontaktmulighed til andre trossamfund i en skarp situation. Der er etableret et pilotprojekt i Region Syd i samarbejde med Fyns Politi. Der appelleres i øvrigt til, at der arbejdes med denne problematik i de enkelte stifter.
- Kortlægning af ungdoms og gadepræster i regionen med henblik på indsats i de miljøer, hvor de kan udgøre en ressource.
- Samarbejdet med PRIS. I en situation med mange alvorligt tilskadekomne, vil det medføre indlæggelse på en række forskellige hospitaler, hvorfor en indsats meget nemt kan være på tværs af regionerne. Et samarbejde med hospitalspræsterne vil kunne sikre en gensidig hjælp i en sådan situation. Også her skal der fokuseres på mulighed for særskilt supervision efter en større hændelse.

På vegne af de Ledende Beredskabspræster i Danmark

Ulla Thorbjørn Hansen

Ledende Beredskabspræst, Region Sjælland